

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

De genezing van de melaatse

"En Jezus met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit en raakte hem aan en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd"

Markus 1:41

"bent u nog zo'n groot zondaar of zondares, voor God is geen zonde te groot."

Dit is niet de enige keer dat er in de Bijbel over de bewogenheid van de Heere Jezus gesproken wordt. Meerdere malen komen we deze woorden in de Heilige Schrift tegen.

Zo is Hij met innerlijke ontferming over de schare bewogen omdat zij schapen zijn die geen herder hebben.

Hij is bewogen over de moeder van de jongeling uit Naïn. Er staat: "En de Heere haar ziende, werd innerlijk met ontferming over haar bewogen, en zeide tot haar: Ween niet!"

Zo is Hij ook met barmhartigheid bewogen over deze melaatse. De aanblik van al dat leed dat Hij zag, dat ontroerde Hem.

U hebt wellicht wel eens gezien hoe een volwassen man bewogen was. 't Komt voor dat hij niet in staat is zich in te houden. Dan moet hij zijn gevoelens laten blijken. Zo is het hier in heilige volmaaktheid bij de Christus. Hij is met innerlijke barmhartigheid bewogen over zondaren.

Deze melaatse komt met zijn melaatsheid naar de Heere toe. De nood is zo hoog gestegen dat hij geen andere uitweg meer weet. En hij is er vast van overtuigd dat alleen de Heere hem helpen kan. Die melaatsheid is een beeld van de onreinheid van ons allen. Onrein vanwege de zonden en de ongerechtigheden. Hier wordt ons een zelfportret voorgehouden. In Jesaja 1: 5 en 6 lezen we: "het ganse hoofd is krank en het ganse hart is mat. Van de voetzool af tot het hoofd toe is er niets geheels aan hetzelfde: maar wonden, strie-

men en etterbuilen, die niet uitgedrukt noch verbonden zijn, en geen derzelve is met olie verzacht."

Dat is ons aller beeld van nature. Bent u daar wel eens van geschrokken? Heeft de Heilige Geest u aan uw zonden ontdekt? Bent u in de beleving een zondaar geworden?

De Heere stuurt deze melaatse niet terug. Hij zegt niet dat hij weg moet gaan, ook niet dat hij tot Hem mag komen. "En Jezus met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit en raakte hem aan en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd!"

Jezus wil de onreine man aanraken. Hij wil bemoeienis met hem hebben. Hij wil hem reinigen. Niet tevergeefs is deze man tot de Heere gekomen. Hij is gereinigd geworden.

In dit alles zien wij een beeld van het plaatsvervangend lijden en sterven van Christus. Hij kan, wil en zal de onreinheid van Zijn volk op Zich nemen, de onreinheid veroorzaakt door de zonde. Zijn volkomen reinheid wordt onreinen toegerekend. We worden opgeroepen als onreinen tot Hem gaan, om door Hem geholpen te worden, verlost te worden van onze nood en ellende, verlost van onze zonden.

Jezus strekt Zijn hand uit naar die afschuwelijk verminkte man, die door het volk veracht wordt, die als een door God verworpene wordt beschouwd. De Heere is met innerlijke barmhartigheid bewogen over hem en reinigt hem van zijn onreinheid.

Zo wil God nog onreinen reinigen van hun onreinheid. Hij wil de

hand nog uitstrekken naar een melaats volk, melaats vanwege hun zonden.

Denk niet dat de onreinheid te erg kan zijn. Denk niet dat de zonde te groot is. Al bent u nog zo'n groot zondaar of zondares, voor God is geen zonde te groot. Als de mensen op u neerzien en u verachten, laat u dan niet ontmoedigen. Bij de Heere is reiniging te verkrijgen, alleen bij Hem is redding te vinden. Er staat in de Bijbel: "Roep Mij aan in de dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen", "zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden."

Door de werking van de Heilige Geest leren Gods kinderen al meer hun onreinheid zien en gaan zij al meer gebukt onder die onreinheid. Zij leren die onreinheid bewenen. Zij zien al meer in dat zij zichzelf nooit kunnen reinigen.

Maar nu is het wonder zo groot dat de Heere met barmhartigheid innerlijk over hen bewogen is; dat Hij hen kan, wil en zal reinigen. Dan zal er geen zonde, geen ziekte, geen onreinheid meer zijn. Alles zal weggenomen worden door het alles reinigende bloed van Christus. Verlangt u naar die reiniging? Gaat dan tot Hem die reinigen kan en wil.

A. van Heteren

Let op. Judas 16- 19

Door de aansluiting met het verleden wordt aangegeven hoe ernstig de situatie in de wereld is en ook in de gemeenten.

Wanneer men leest wat Judas zegt over wat er gaande is in de gemeenten, dan kan gemakkelijk de opmerking gemaakt worden: maar zo is het bij ons niet. In de gemeente is het rustig. Er is een Schriftuurlijke, duidelijke, leerzame prediking. De opkomst is goed in beide diensten. Zowel ouderen als jongeren zijn aanwezig. De collecten zijn goed. Het is niet nodig aan te dringen op meer geven. Het mag in de gemeente gaan. Als dit beeld van de gemeente gegeven kan worden, is dit een zegen. Bijzonder vandaag, want er is heel wat te doen. Maar als er niet meer gezegd kan worden, dan is de kerkelijke situatie toch bedenkelijk. Zeker mag niet onderschat worden wat er is, maar hoe staat het met het geestelijke? Allereerst bij de predikant en de ambtsbroeders. Zij zijn de vertegenwoordigers van de gemeente. Voorbeelden trekken en leiden tot vragen om het te kennen. Wat gaat er van de pre-

diking en van de gesprekken uit? Wordt er ook op de akker van de gemeente gewerkt? De Heere heeft het over ploegen, zaaien en onderhouden. Daarbij dienen waken en waarschuwingen en aansporingen niet te ontbreken. Want dienaren behoren naar het Woord te waken voor allen die aan hun zorg zijn toebetrouwd. De satan gaat ook steeds op allerlei wijze rond. Laten we letten op het schrijven van Judas.

Verleden en heden

In vers 16 van zijn brief legt Judas een verbinding tussen het heden en het verleden. Dit mag niet leiden tot de gedachte dat er niets nieuws onder de zon is en dat we er ons maar bij neer moeten leggen. Door de aansluiting met het verleden wordt aangegeven hoe ernstig de situatie in de wereld is en ook in de gemeenten. De duivel slaat de kerk niet over. Juist in de kerk is hij bezig. Soms levensge-

vaarlijk. Zeer listig. Zijn macht en zijn invloed verminderen niet, want hij blijft wie hij was en hij heeft steeds zijn werkers. In de kerk zijn theologen. De gevolgen van de werking van de duivel blijven niet uit. Judas heeft het over murmureerders, ontevreden in de dagen van Henoch. In de eerste tijd van de kerkgeschiedenis waren zij er al. Die karaktertrek ging van de eerste wereld naar de tweede wereld. Veel verdween er door de zondvloed, maar de zonde bleef werken. Heel duidelijk werd dit gezien in de houding van Israël te Kades. Welk een kritiek hadden men op het beleid van de Heere. Welk een felheid werd gehoord. Welk een pijn zal het Judas gedaan hebben toen hij hoorde van mopperaars in de gemeente. Door het woord 'dezen' wijst hij hen aan. Zij hebben niets dan aanmerking op God. Het zijn klagers over hun staat (vs. 16). In hun spreken wijzen ze op het een en ander. Naar hun overtuiging op het onjuiste doen van de Heere. Ze kunnen Hem niet persoonlijk treffen en daarom doen ze het in hun woorden en willen zo velen aftrekken van God en Zijn dienst en tot zich trekken. Nu mag de conclusie niet getrokken worden dat die kritische houding in onze kerkelijke gemeentelijke kring niet voorkomt. Laten we er steeds acht op geven waar Gods Woord ons op wijst. Welk een menselijke gedachten en uitspraken komen we daarin tegen. Het pastoraal onderwijs ontbreekt niet. Vandaar dat we daar kennis van behoren te nemen. Dat is van belang voor het contact met gemeentelieden of daarbuiten. Het is erg wanneer er geen inkeer komt of het uitzien naar de Heere niet geboren wordt. Het is erg wanneer er verharding is in het zondeleven. We kunnen wel aannemen dat dit zo was bij hen op wie Judas wijst. Ze blijven leven

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen over Marcus 1:41 'De genezing van de melaatse'. Ds. Tanis schrijft over Judas 16-19. Ds. P. Roos schrijft naar aanleiding van het 50 jarig bestaan van het blad ambtelijk contact. Ds. J.M.J. Kieviet vervolgt zijn serie over het avondsmaals-formulier. Ds. K. Hoefnagel Levert een bijdrage 'Izak zegent Jacob'. Ook treft u een artikeltje aan over de bekering uit het werk van Van der Groe. Tenslotte wat boekbesprekingen.

Ambtsdragersconferentie

Ds. J.M.J. Kieviet heeft gesproken over het onderwerp 'homoseksualiteit in de gemeente' zaterdag 14 januari in de Chr. Geref. Kerk te Noordeloos. Veel kerkenraden waren vertegenwoordigd. Ds. J.M.J. Kieviet, die goed in de materie is ingevoerd, gaf een principiële, instructieve en bewogen uiteenzetting gegrond op Gods Woord. Het besluit van de synode van 1986 dat er Bijbels gezien geen sprake kan zijn van de uitleving van homoseksuele gevoelens, geldt nog onverkort. De in-leider gaf handreikingen voor het pastorale gesprek met homoseksuelen die worstelen met hun geaardheid. Het homoseksuele gemeentelid dat in onthouding leeft, neemt een volwaardige plaats in binnen de gemeente, inclusief sacramenten en ambten. We mogen terugzien op een goede samenkomst.

Versijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 7 februari 2012 verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 26 januari.

AvH

naar hun begeerlijkheden. Op de ingeslagen weg gaan zij verder. Hun kritische houding verandert niet. Bij hun goddeloze daden laten zij het niet. Judas schrijft: Hun mond spreekt zeer opgeblazen dingen (vs. 16). Ze hebben een grote mond, op straat en in de gemeente en in het persoonlijk leven. Een streep moet gehaald worden door het verleden en door datgene wat losgelaten moet worden. Het religieuze leven dient anders gevuld te worden. Er moet meer vrijheid en blijdschap komen. Het kan, het mag. Kijk naar ons, neem ons als voorbeeld. Op zich is dit vandaag niet vreemd. De algemene leus is: tijden veranderen en wij met hen. In het kerkelijke leven kan die geest ook zo waaien. In het gemeentelijke leven en in de gemeentelijke bearbeiding kan het gemerkt worden. In prediking, in liturgie, in geestelijk denken is een tegenstelling gegroeid met het verleden van de gemeente. Die verandering zet zich door. Blijdschap in het geloof staat bovenaan. Met vele Psalmen kan men niet meer uit de voeten. Het merendeel is afgeschreven. Aanvulling is onmisbaar. Men kiest gezangen en opwekkingsliederen die aanslaan in de gemeente, met een stukje muziek. De sfeer doet het. Van het bevindelijke leven wordt soms een karikatuurbeeld gegeven. Extreme voorbeelden worden op bepaalde gemeenten geplakt. Laat het doorzien worden, want met het badwater wordt het kind nogal eens weggegooid. Laat er in de gemeenten een spreken zijn naar Schrift en belijdenis. Leidinggevend en onderwijzend in het geestelijke leven. Dan gaat men in een rechte weg en komt men door Gods genade niet bedrogen uit. Nu is er nog een gevaar. Judas schrijft: de dwaalleraars verwonderen zich over de personen om des voordeels wil (vs. 16). Vleiend gaan ze met vrienden om. Vriendjespolitiek is hun eigen. Ze hebben het oog op de portemonnee van de ander maar zijn niet gericht op het hart. Ter wille van de smeer, buigen ze de leer. Vandaag zouden we zeggen: ze doen zich vroom voor maar leven voor Dreesman. Om nu bedenkingen tegen zijn schrijven

te voorkomen komt Judas herderlijk, pastoraal tot de geadresseerden. Maar geliefden, gedenkt de woorden die voorzegt zijn van de apostelen van onze Heere Jezus Christus. Op zich een volle zin, maar rijk van inhoud. Gezanten, sterker vertegenwoordigers van Jezus Christus de Heere. Het zijn gezagsdragers, daarom dient er naar hun woorden geluisterd te worden en mogen die woorden nimmer voor kennisgeving aangenomen worden. Uit hun woorden kan men concluderen: zo zegt onze Heere. De Gebieder, de Heerser, maar ook de Koning van de Kerk. In opdracht van hun Zender hebben de apostelen het over de laatste tijd. Dat is de periode na de hemelvaart van Christus tot Zijn wederkomst. In de samenleving en zo in de gemeente zullen spotters zijn. Ze spotten met alles wat van God en Christus is. Hun persoon en woorden worden neergehaald. Belachelijk gemaakt. Geen vreemde zaak in onze tijd. We leven in een tijd van vrije meningsuiting en er wordt wat getolereerd. Grof, maar ook bedektelijk wordt er gespot. Kwetsend kan men te werk gaan. Laten we de kerken niet voorbijzien. Over het bevindelijke werk wordt soms smalend gesproken. Van een leven in de vreze des Heeren wordt verachtelijk gesproken. Judas zegt dat de spotters het niet bij woorden laten, ze leven naar hun eigen zin en wil. Hoe het met hen is, is te horen en te zien.

Hun hele levenshouding is overduidelijk.

Een noodsignaal

Judas bedoelt dat niet vergeten mag worden dat in de levensstijl duidelijk wordt gezien hoe laat het is. Het is de laatste tijd. Wordt dat ook nu onderstreept? De Rechter staat al voor de deur. Want de goddeloosheid stijgt ten top. Nog eenmaal wil Judas wijzen op de insluipers. Hun hoog voeren van pretenties vooral in het geestelijke kan ondanks het verkregen onderwijs blijven hangen en kwaad doen. Judas doorziet hen en daarom zegt hij heel scherp: deze zijn het die zichzelf afscheiden. Het zijn scheurmakers. Ze zijn natuurlijke mensen die de Geest niet hebben (vs. 19). Ze zijn onherboren. Ze hebben geen deel aan de vernieuwende en heiligende werking van de Heilige Geest. Wat een uitspraak! Voor vandaag te scherp? Een buitenlandse commentator merkt op bij dit gedeelte: als de Bijbel ouderwets en uit de tijd verklaard wordt, de opstanding ontkend wordt, de verlossende daad van Christus wordt afgezwakt of de bijbelse richtlijnen voor seksualiteit en huwelijk worden aangepast aan het menselijk begeren en dat allemaal onder de leus van 'de Geest is bezig om te leiden', dan kun je er zeker van zijn dat er helemaal geen Geest is die leiding geeft.

M.C. Tanis

Kerkelijk actueel

Ambtelijk Contact

AC., het toerustingsorgaan voor ambtsdragers binnen onze kerken, bestaat vijftig jaar. Reden voor een jubileumuitgave. Een dik nummer met vooral veel informatie over wat er in de achterliggende halve eeuw allemaal gebeurde. Voor ons ook een reden mee te bladeren in de geschiedenis van onze kerken.

Eén in de schuld

Er wordt in deze uitgave veel aandacht gegeven aan de conferenties, die jaarlijks voor ambtsdragers werden gehouden. Lang geleden trokken deze dagen een

volle kerk, maar dat lijkt nu totaal veranderd. Zoals het met zoveel bijeenkomsten in het kerkelijke leven gaat. In deze bijeenkomsten werd rekening gehouden met de breedte van onze kerken; ook de

*Het
organiserend
comité
heeft zich
ingespannen
om de kerk en
de gemeenten
bij elkaar te
houden.*

bevindelijken (zoals een deel van onze kerken meermalen in deze uitgave genoemd wordt) kwamen eerlijk aan hun trekken. Meestal gebeurde dat zo dat twee sprekers gevraagd werden, één uit de ene hoek en de ander uit de andere hoek. Laat ik me op deze neutrale manier uitdrukken. Het organiserend comité heeft zich ingespannen om de kerk en de gemeenten bij elkaar te houden. Daarom te meer wordt spijt uitgesproken over het feit dat Bewaar het Pand eigen conferenties ging beleggen. Ik begrijp de treurnis die enkele schrijvers daarover uitspreken. Enkele historische overzichten geven veel stof tot overdenken. Als je het leest, zeg je: Wat is er veel gebeurd! Het lijkt er op dat de scribenten ook zelf teleurgesteld zijn in deze halve eeuw kerkzijn. Vooral de verdeeldheid krijgt een sterk accent. En dan schrik je wel als je het allemaal leest. Hebben we met elkaar dat nu bereikt? Is dit nu het resultaat van ons kerkelijke handelen? De verschillen krijgen een zodanig zwaar accent, dat het een artikel in ons blad had kunnen zijn. We zijn niet de enigen die verdriet beleven aan de kerkelijke ontwikkelingen. Als we er tenminste verdriet van hebben. Er is van alle kanten ijverig gepoogd elkaar te zoeken. Men concludeerde echter dat de kloof groter is dan ooit. Liturgie en prediking komen uitvoerig aan bod. Op die terreinen liggen de oorzaken van de verdeeldheid. Dat is waar. Persoonlijk denk ik echter dat er nog dieper liggende oorzaken zijn. We lezen in Gods Woord duidelijk dat de Heere Zich kan terug trekken. Dat is veel erger. Dat gebeurde in de OT-ische tempel (Ezech.10:18) en ook later in het NT (Opb.2:5). En dat gebeurde vanwege de zonden van het volk. Zou dat ook nu niet het geval kunnen zijn? Niet dat er geen werk van de Heilige Geest meer is, maar het neemt af en wordt minder krachtig en duidelijk. Als we het met elkaar dan alleen hebben over zingen en preken, schieten we ons doel voorbij; we raken de kern van de zaak niet. Dat gevaar bedreigt ons allen. Hierin ligt voor mijn gevoel de

eigenlijke nood. Er gebeurt zoveel dat ingaat tegen de bedoelingen van de Heere, dat we in ieder geval moeten rekenen met het feit dat het donker wordt in de kerk, omdat het Licht der wereld links en rechts uit beeld raakt. Dat is een zaak van schuld, waarbij wij allen betrokken zijn.

Desondanks is het ook zaak ons te verdiepen in de geschiedenis; dat gebeurt dan ook in deze uitgave. Er wordt licht verwijtend naar onze kant gekeken. Denk maar aan die eigen conferenties. "Het comité heeft het destijds hoog opgenomen dat Bewaar het Pand vanaf 1994 eigen ambtsdragersconferenties is gaan beleggen....; hadden ze niet een beetje gelijk?" Koole meent dat hierdoor de verdeeldheid in feite werd "geïstitutionaliseerd". Hij bestrijdt dat er niet bevindelijk over geloof en leven is gesproken. Dat kunnen we hem zeker toegeven. Waarom gebeurde het? Het spreken vanuit een tweërlei invalshoek op zulke conferenties had misschien iets vermoeiends. Je komt er niet zo ver mee. Dat blijkt ook telkens weer op een classisvergadering. Hoe goed bedoeld en georganiseerd ook, ik denk dat het frustratie oproept als je telkens eerst over de muur moet klimmen om elkaar te spreken te krijgen. Als je dan al over de muur heen komt. Ik heb op een conferentie van BhP ervaren en meerderen met mij dat we direct tot elkaar konden komen. Dat duurde in Amersfoort veel en veel langer....

Daarmee strijd ik niet voor ons gelijk, want dat hebben we niet. We hebben allemaal schuld en tekorten en de pogingen die gedaan werden om bij ons aan boord te komen, waren oprecht en welgemeend. Maar het ging meestal niet. Wat die institutionalisering betreft: Onze stichting is indertijd door de voortrekkers opgericht om juist de kerk bij elkaar te houden. Er dreigde verbroekeling, doordat meerderen de kerk verlieten. Men bedoelde elkaar en de kerk vast te houden. Dat moeten wij nog steeds willen. Het kan zijn dat we zo niet altijd overkomen maar het is niet alleen een vriend,

maar ook een broeder die mij mijn feilen toont en vanuit die gedachte willen we meedenken, ook nu, met het hier gebodene.

Ik heb al aangegeven dat met name twee terreinen van onrust worden genoemd, namelijk de liturgie en de prediking. Twee belangrijke zaken. In verband met het eerste worden enkele woorden van br. H.W. van den Brink, destijds lid van mijn gemeente Harderwijk, aangehaald. Het ging over rhytmisch zingen, de Nieuwe Vertaling, ambtsdragers boven de gemeente uit tronend in aparte banken. Dat waren de items van toen. Hij meldt dat er eindeloos over vergaderd moest worden. Toen ging het om vragen zoals: Zijn liturgische vernieuwingen niet een afspiegeling van geestelijke teloorgang? Gaan we de Gereformeerde Kerken niet achterna? Vragen die nu duidelijker beantwoord kunnen worden als toen. Allerlei vernieuwingen werden doorgevoerd want de liturgie had niets te maken met de leer, zo meende men. Anderen bestreden dit en wij met hen. Men wilde daar wel creatief mee omgaan, maar het brak meer af dan dat het opbouwde. We moeten ons kunnen indenken dat een gewoon behoudend kerklid nu eenmaal een volslagen vreemdeling wordt in zijn kerk, als er anders gezongen wordt, anders gelezen wordt, anders gecollecteerd wordt, anders gekleed wordt, andersgepreekt wordt. Een vreemdeling omdat hij de smeekbede van de tollenaar kent en deze als een last gevoelt, terwijl die gestalte in de preek over het hoofd wordt gezien. Hij voelt zich als iemand met een lege beurs in een dure juwelierszaak. Kan men dat begrijpen? Ik kan het wat mij betreft wel begrijpen dat anderen, even oprecht en eerlijk, juist vernieuwingen voorstaan. Ik kan hen dat niet kwalijk nemen. Men heeft een andere achtergrond. Je kunt dat allemaal gewoon niet meer in één harnas persen, je kunt het niet in één kerkverband stoppen. Daar zijn we nu misschien wel achter gekomen. Maar ik kan het minder snappen dat men als leden van een kerk met een eigen beginsel

zo vervreemdt van dat beginsel. En ook niet waarom dat dan niet iedereen overkomt, maar slechts een bepaalde vleugel. Zeker als u bedenkt wat er ook allemaal nog bij gekomen is: samenvloeiing met GKV en NGK. Men heeft steeds die kerkelijke vleugels tevergeefs willen samenbinden. Bij de opening van een classis werd telkens weer herhaald dat we met elkaar allen hetzelfde bedoelen. Nu zijn we er achter gekomen dat dat niet zo is. Maar, vergeet dat niet, we hadden destijds wel met elkaar onze kerken en vooral haar beginsel lief. En daarom hielden we ook elkaar vast. En het is wel jammer dat dat nu achterhaald lijkt te zijn door de praktijk.

Verschillend in het beginsel

Maar ik stel de dingen misschien toch te evenwichtig voor. Ik zeg nu op mijn beurt: had al die onrust over nieuwe dingen toch achterwege gelaten! Blijf gewoon CG. Ga de burens niet achterna om zo nodig ook mee te kunnen komen. Als predikanten van vijftig jaar geleden zouden kunnen opstaan, konden zij in onze gemeenten hun woord kwijt. Dat zou in veel andere gemeenten niet meer kunnen. Dat is toch een simpele redenering? Wie zorgde er dan voor de onrust? Als men dan wil vernieuwen, waarom gaat u er dan niet uit? Laat ons blijven die we zijn. Maar ik besef dat mijn progressieve broeder dat juist heel anders ziet. Preken van vijftig jaar geleden zijn voor hem uit de tijd. Ik las van een gemeente waar die oude bundels werden opgeruimd. Hoe is het mogelijk, denk ik dan. Dat zouden wij nu uitgerekend juist niet doen.

Ik kan over mijn standpunt en mijn beginsel een goed geweten hebben. Ik heb dat niet als ik nadenk over de manier waarop ik en anderen streden voor de goede zaak. Daarover sprekend voel ik ook mijn schuld en verkeerde inzichten. Maar ik heb geen schuldgevoel dat ik wilde behouden wat de Heere ons gegeven heeft. De geschiedenis is een goed leermeester. Dat blijkt ook als de naam van Ds. JH. Velema valt. "Te weinig kwam de preek over als

een tegenover van Gods kant. Velema vreesde dat er in de CGK in feite een midden-orthodoxe prediking werd getolereerd, waarin de levende God monddood werd gemaakt, de diepte van de zonde niet werd getekend, de ontdekking van de zondaar en de gelovige achterhaald werd genoemd, de weg tot Christus vanzelfsprekend werd gevonden en de dagelijkse bediening van Christus niet aan de orde kwam. In één woord: een suikerzoete, lieve prediking die geen mens kwaad doet maar ook geen mens op de knieën brengt en zaligt. AL deze dingen waren lastig aan te wijzen, omdat er geen directe onwaarheden werden gezegd. Als Velema's seismograafje goed registreerde werden de verschillen in de prediking eerder groter dan kleiner". Een zeer duidelijke typering. Maar het werd hem niet in dank afgenomen, zo lees ik elders. Nog een krachtig citaat: "Aan allerlei vernieuwingen had hij (JHV) persoonlijk bijgedragen. Op den duur verloor hij echter het vertrouwen in hen die almaar verder wilden. Vernieuwing, zo reageerde hij in 1985 op de progressieve flank, lijkt een middel om langzamerhand af te rekenen met het oude, het ons overgeleverde, het echt gereformeerde karakter van de kerk". En nu komt het: "De bevindelijken meenden vanzelf dat Velema rijkelijk laat tot deze conclusie kwam". Ja, vanzelf. Geef hen maar toe dat zij dat eerder zagen dan veel anderen. Maar dat iemand als hij zulke typering gaf, had toch iedereen aan het denken moeten zetten? Van Ds. Beekhuis, zo lees ik, was het te verwachten, maar als Ds. Velema dat zei? Lees eens goed wat hij zei: God wordt monddood gemaakt door....de dominee op de kansel. Daar kan alleen maar Gods oordeel over komen.

Hier staat dus, lees dat goed, dat Velema aanvankelijk ook meedeed aan vernieuwingen, maar dat hij daar later afstand van nam, toen hij zag dat er geen houden meer aan was. Welnu, hier hebt u nu de vrees, die sterker en eerder leefde bij de bevindelijken. Ik kan zijn opstelling goed begrijpen: allerlei dingen zijn niet aanwijsbaar

verkeerd, maar je komt er wel verkeerd mee uit. Dat is door de geschiedenis bevestigd. Ik kan me nu indenken wat ik laatst hoorde, dat Velema gezegd moet hebben: Als ik nog zou moeten kiezen, werd ik een Bewaar het Pander.

Er zijn veel meer lessen te trekken uit de historie. Lessen die geestelijk geheel overeenkomen met Gods Woord. Het gaat er maar om dat we de geschiedenis kennen. Het jongere geslacht van onze kerken kent deze geschiedenis niet meer. Begrijpt er misschien ook niet veel van als AC de geschiedenis inzichtelijk maakt. Net zo goed als het geslacht dat Jozua en de oudsten niet meer gekend had. Dat is hen niet kwalijk te nemen. Maar de vervreemding is levensgroot voelbaar.

IK moet nu denken aan wat Habakuk sprak: "Uw werk, o Heere, behoud dat in het leven, in het midden der jaren; maak het bekend in het midden der jaren; in de toorn, gedenk des ontfermens" (3:2).

Hier wordt tweemaal over het midden der jaren gesproken. De voortgang der jaren tekent ons een proces. Jaren, als onderdeel van de tijd, brengen ontwikkeling. We spreken over de tand des tijds. De tijd vreet aan alles. Aan je lichaam, aan een gebouw, aan een kerk. De Martinikerk in Groningen, zo las ik pas, verkeert in vervallen staat, terwijl er geen geld is voor restauratie. Erger is dat de kerk innerlijk door de erosie en de slijtage en de verechting van de tijd verandert. Dat lijkt een vast gegeven, een zekere wetmatigheid. We zingen van de tijd die alles schendt. Habakuk was bang dat het werk des Heeren zou sterven in de loop der tijden. Een dergelijk proces hebben we voor ons getekend liggen in dit nummer van AC. Waar blijft Gods werk? Het is niet onze kerk. De tijd zorgt voor gewinning en vervlakking. Overal en in elke kerk. Wat is er over van de Reformatie, van de Afscheiding? Nu kunnen we wel confereren over dat proces. Habakuk echter bad. Leer van hem dat het "Uw werk" is. Dat maakt de zaak te ernstiger. Hij wijst ons de weg. Laten we meer denken aan het werk van GóD. Dat werk

Als predikanten van vijftig jaar geleden zouden kunnen opstaan, konden zij in onze gemeenten hun woord kwijt. Dat zou in veel andere gemeenten niet meer kunnen.

*We spreken
over de tand
des tijds. De
tijd vreet aan
alles. Aan je
lichaam, aan
een gebouw,
aan een kerk.*

komt uit in de schepping als het werk Zijner handen. Het komt ook uit in het werk der verzoening in Christus. De jaren hebben dat werk aangetast. Gods werk echter zal niet ten onder gaan. Maar het kan wel afnemen en minder worden. Gelukkig de mens die dat werk kent. Die weet heeft van Christus en Zijn verdienste. Hij hoeft niet zo druk te zijn met zijn eigen werk. Dat moet zelfs geheel wegvallen. Alleen de bediening der verzoening blijft overeind. Laten we dat gebed overnemen. Dat kan alleen als we deze nood, de nood van de profeet, aanvoelen. Moge de Heere Zijn werk ook openbaren in het midden der jaren. In deze woorden krijgen de jaren het karakter van genadetijd. De Heere gebruikt de jaren om Zijn werk bekend te maken. Nog dieper gaat de nood, als de profeet zegt: "In de

toorn gedenkt des ontfermens". Deze toorn is realiteit. Maar hij weet dat zelfs in de toorn de Heere Zich ontfermt. Hij weet ook dat ontferming alleen maar gekend wordt "in de toorn". Laten we deze bede leggen over de geschiedenis van onze kerken. In de toorn, die gaat over mij en over ons allen, wil de Heere Zich ontfermen. Maar het is wel de hoogste tijd, want de jaren gaan niet eeuwig door. Ik denk in mijn hart dat broeders als Koole e.a. ook treuren over hetgeen we kwijt zijn geraakt. Zij zullen echter denken dat het niet anders kon gaan. Je moet met je tijd meegaan. Maar dat hoeft natuurlijk helemaal niet. Water blijft water, door de eeuwen heen. Dat geldt dan toch zeker van het Evangelie. Dat blijft gewoon zichzelf. Wij zijn veranderd, dat is de oorzaak!

Tenslotte: ik moest denken aan een Gereformeerde kerk hier in de buurt. De gemeente bestond een eeuw. Men wilde dat feit vieren en gedenken. Hoe deed men dat? Men trok kleren aan uit de dagen van toen en zo beleefde men feestelijk de lang vervlogen dagen. Feest in de crisis. Men erkende: de preken uit die tijd, nee, dat zou niet meer kunnen. Daarom deed men het zo. Zo'n voorbeeld tekent een volk dat zijn geschiedenis niet meer kent en verstaat.

P. Roo

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier (61)

"... also zullen wij allen die door het waarachtig geloof Christus ingelijfd zijn door broederlijke liefde, om Christus' onzes lieven Zaligmakers wil, die ons tevoren zo uitnemend heeft liefgehad, allen tezamen één lichaam zijn, en zulks niet alleen met woorden, maar ook met de daad jegens elkander bewijzen."

*Hij heeft Zijn
gemeente
liefgehad met
een liefde, die
Zichzelf heeft
gegeven tot in
de dood van
het kruis.*

Het diepste van het Heilig Avondmaal is de gemeenschap die de Heere Christus oefent met de Zijnen. Niet minder dan in Christus, die het Hoofd van Zijn Kerk is, woont de Heilige Geest in Zijn lidmaten. Het is door die Geest dat Christus deel geeft aan Zichzelf en aan al Zijn geestelijke goederen, als daar zijn "het eeuwige leven, de gerechtigheid en de heerlijkheid." Maar diezelfde Heilige Geest verbindt ook de Zijnen aan elkaar. Veel graankorrels worden tot één meel. Veel wijndruiven worden tot één drank. Zo vormen Gods kinderen "om Christus' wil, hun lieve Zaligmaker" een ware geestelijke eenheid in de gemeenschap der heiligen.

Uitnemend liefgehad

Het formulier zegt dat zij "door het waarachtig geloof Christus ingelijfd zijn." Het is dezelfde taal als die we in onze Catechismus tegenkomen. Als namelijk gevraagd wordt: "Waarom wordt gij een christen genaamd." Dan luidt het antwoord: "Omdat ik door het geloof een lidmaat van Christus ben en also Zijner zalving deelachtig ben..." Dat is een heerlijke belijdenis. In zondag 12 is sprake van enkelvoud. Daar is de christen persoonlijk aan het woord. In het avondmaalsformulier betreft het de gemeenschap der gelovigen. Van hen geldt dat ieder persoonlijk maar ook allen tezamen delen in het wonder te zijn ingelijfd in de Zaligmaker door het waarachtige geloof. Wat is de eerste vrucht daarvan? De roem in Gods genade! De lof aan Hem die hen "tevoren zo uitnemend heeft liefgehad", hun lieve Zaligmaker. Deze woorden herinneren aan de taal van de apostel Johannes in zijn eerste zendbrief. Johannes was de apostel van de

liefde. Wordt hijzelf in het evangelie niet meermalen genoemd "de apostel dien Jezus liefhad"? Let op de diepe betekenis van deze aanduiding. Hiermee is niet in eerste instantie iets gezegd over Johannes' liefde tot zijn Meester. Maar primair over Jezus' liefde tot deze Johannes. Deze die Hij deed naderen en Zijn heilstem deed horen. Die Hij geroepen en bereidwillig heeft gemaakt om Zijn discipel te zijn. Christus was het die Johannes heeft verkoren en getrokken heeft tot Zijn dienst, als kind en als knecht. De vrucht ervan was wederliefde. Ja, dat zal waar zijn. Maar de bron was de liefde van Boven. "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad", zo getuigt Johannes daarvan [4: 19].

Het woordje "tevoren" wijst op de oorsprong van die liefde bij de Heere. Ze gaat aan alles van de Zijnen vooraf. Gods liefde is **eeuwige liefde**. Ze komt bij God vandaan. Ze komt uit de eeuwigheid vandaan. Gods liefde begon niet

pas toen Hij Zijn Zoon gezonden heeft. Nee, God is liefde - en daarom zond Hij Zijn Zoon. De liefde van Christus voor de Zijnen bleek daaruit dat Hij al van eeuwigheid bereid was om voor hen Zijn leven te geven en Zijn bloed te storten. Gods liefde is even eeuwig als de drie-enige God Zelf eeuwig is. De wortels ervan liggen in de diepte van de eeuwigheid.

Als Gods liefde eeuwig is, dan ligt de zaligheid van Gods kerk ook vast en veilig. Ze dateert niet van gisteren. De Heere handelt niet impulsief. Hij betoont Zijn liefde niet op grond van allerlei invallen en luimen. Nee, ze is bestendig en vast. De poorten der hel zullen Zijn gemeente dan ook niet overweldigen. Dan geldt de troost: *"Eer ik nog werd geboren, eer Gods hand die alles schiep, mij uit niet tot aanzijn riep, had Zijn liefde mij verkozen..."* Milde handen, vriendelijke ogen zijn bij Hem van eeuwigheid!

Gods liefde is ook **vrijwillige liefde**. De liefde van de Heere is niet ontstaan uit plicht of onder dwang. Maar geheel oorspronkelijk bij God vandaan. Ze is niet opgewekt door iets of iemand buiten de Heere. *"Hierin is de liefde"*, schrijft Johannes in zijn genoemde brief, *"niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft lief gehad."* En aan Zijn discipelen heeft de Heere Jezus gezegd: *"Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren..."* Eén van de profeten heeft het wel heel nadrukkelijk mogen zeggen namens de Heere: *"Ik zal u vrijwillig liefhebben!"* [Hosea 14: 5]. Gods liefde welt op uit Zijn eigen wezen. Door niets buiten Hem veroorzaakt. Hij heeft lief, omdat Hij liefheeft. Dat is het geheim. Gods liefde is ook **onberouwelijke liefde**. De Heere zal er niet op terugkomen. Hij is God. Niet een mens dat Hij liegen zou of dat het Hem berouwen zou. Wat uit Zijn mond gegaan is, is vast en onverbroken. Hij houdt Zich aan Zijn eigen voornemen. Zijn raad zal bestaan en Hij zal al Zijn welbehagen doen! Die Hij liefheeft, die heeft Hij ten einde toe lief. Gods liefde is ook **genadige liefde**. Toen de Heere Zich Zijn

liefde voornam, toen wist Hij dat Zijn schepselen in zonde zouden vallen en in opstand tegen Hem zouden komen. Maar het heeft de Heere er niet van weerhouden om te besluiten tot de betoning en de openbaring van Zijn liefde. Zijn liefde heeft verloren zondaren, een wederhorig kroost, als voorwerp. Dat maakt het wonder van deze liefde uit.

Op zondag 2 maart 1862 preekte dr. H.F. Kohlbrugge in de Theodorikerkerk in het Zwitserse Bazel. Het was in deze predicatie dat de prediker van Elberfeld een ontroerend getuigenis gaf van de eeuwige en eenzijdige liefde van God. *"God is liefde. Niet eerst dan, wanneer wij Hem liefhebben. Niet eerst dan, wanneer wij ons tot Hem bekeerd hebben. Niet eerst dan, wanneer wij van de zonde niet meer willen weten. Maar vóórdat wij dit daglicht aanschouwen, vóórdat wij geboren werden, vóórdat wij goed of kwaad konden bedenken, uitdenken en doen konden, vóórdat Adams zonde ons werd toegerekend, en wij ons als Adams kinderen, als in hem gevallen en geheel verdorven, openbaarden. Zijn liefde gaat vooraf aan onze afval van Hem, aan onze verdorven aard. Zij gaat vooraf aan onze zonde, misdaad en ongerechtigheid. Zodat het niet is: eerst zonde, dan bekering en dán de liefde Gods. Maar eerst de liefde Gods, dan onze zonde en misdaad, onze haat en onze vijandschap. En de liefde Gods, die er was eer wij er waren, eerder dan mijn zonde, is in ons leven de eerste, zodat zij zonde en misdaad, haat en vijandschap opheft, zodat zij alles bedekt, en spreekt: Ik heb u lief gehad met eeuwige liefde, daarom heb Ik u tot Mij getrokken uit loutere goedheid."*

Wel, van die liefde - eeuwige liefde, vrijwillige liefde, onberouwelijke liefde, genadige liefde - spreekt nu ons avondmaalsformulier: *"... die ons tevoren zo uitnemend heeft lief gehad!"* Van deze zelfverloochenende liefde geeft Christus aan Zijn tafel getuigenis aan de Zijnen. De tekenen van brood en wijn prediken het. Hij heeft Zijn gemeente liefgehad met een liefde, die Zichzelf heeft gegeven tot in de dood van het kruis. Ja, deze liefde is niet alleen tot

verwondering wanneer zij letten op het eeuwige begin, bij God namelijk. Maar niet minder als zij worden bepaald bij het einde ervan. Johannes heeft ervan geschreven in zijn evangelie. *"En vóór het feest van het pascha, Jezus wetende dat Zijn ure gekomen was dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot de Vader, alzo Hij de Zijnen die in de wereld waren liefgehad heeft, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde..."* [13: 1]. Tot het einde! Dat was een bitter einde. De dood aan het kruis, inclusief de verlating door Zijn Vader. Hij heeft de strijd tot het einde toe gestreden - en zo heeft Hij overwonnen.

Uitnemend liefhebben

Ondertussen beseffen we in welke verband de evangelist Johannes schrijft over Jezus' *"liefde tot het einde..."* Het is de geschiedenis van de voetwassing. De discipelen weigerden het elkaar te doen. De Heere Jezus daarentegen *"stond op van het avondmaal en legde Zijn klederen af en nemende een linnen doek omgordde Zichzelf. Daarna goot Hij water in het bekken en begon de voeten van de discipelen te wassen..."* [13: 4, 5]. Een voorbeeld van liefde voor deze hoogmoedige en zelfzuchtige discipelen. Hij, de Meester, betoonde Zich de minste. Wat een beschamende les! In zijn zendbrief die ik eerder aanhaalde, trekt de apostel Johannes dezelfde conclusie. *"Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad. (...) Geliefden, indien God ons alzo lief heeft gehad, zo zijn ook wij schuldig elkander lief te hebben"* [1 Joh. 4: 10, 11]. Het werk van Christus' liefde zal vrucht hebben. Zou het soms mogelijk zijn dat wie door een waar geloof Christus is ingeplant niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid? Zou het mogelijk zijn dat wie zijn leven en zaligheid te danken heeft aan eenzijdige liefde en onverdiende genade in haat en nijd met zijn naaste leeft? Zou het tot de mogelijkheden behoren dat wie goddelijke permissie heeft ontvangen om aan te zitten aan de tafel der gemeenschap de ander de rug zou toekeren en zou weigeren liefde aan die ander te betonen? Onder mensen,

De Heere handelt niet impulsief. Hij betoont Zijn liefde niet op grond van allerlei invallen en luimen. Nee, ze is bestendig en vast.

ja ook onder Gods volk, kan veel gebeuren. Maar voor de Heere kan het niet bestaan! Daarom is de dis des verbonds aan Gods kerk niet

alleen gegeven tot oefening van liefde en gemeenschap met hun "lieve Zaligmaker", maar niet minder met hen die een even dierbaar

geloof ontvangen hebben.

J.M.J. Kieviet

Vragenrubriek

Izak zegent Jakob

Vanaf onze jonge jaren kennen wij de trieste geschiedenis van Jakob die zijn oude vader Izak bedriegt door zich als Ezau voor te doen, om zodoende de eerstgeboortezegen te verkrijgen! De vraag die thans ter beantwoording voor ons ligt wordt gesteld naar aanleiding van Hebreë 11 vers 20, waar we lezen: "Door het geloof heeft Izak zijn zonen Jakob en Ezau gezegend aangaande toekomstige dingen".

Hoe moeten wij de woorden uit Hebreë nu verklaren? Toen Izak Jakob zegende veronderstelde hij immers dat het Ezau was? En Izak kon toch weten dat hij niet aan Ezau de grootste zegen mocht geven? De Heere had toch duidelijk uitgesproken dat de meerdere, Ezau, de mindere, Jakob zou dienen? Was er in die hele vertoning wel sprake van waarachtig geloof? Hoe kan de apostel toch zo spreken?

Het is een mooie vraag die een nadere verklaring vraagt van de geschiedenis van het bedrog. Zo op het eerste gezicht roept de tekst uit de geloofsgalerij inderdaad vragen op. Als wij het verloop van de geschiedenis nagaan komen we er echter wel uit.

De zegen die de oude Izak uitsprekt, als Jakob, verkleed als Ezau voor hem ligt, is zeker niet in en door het geloof uitgesproken. Izak gaat zijn eigen, vleselijke weg en wil zijn zoon Ezau zegenen omdat die hem liever is dan Jakob en bovendien omdat het door Ezau altijd klaar gemaakte wildbraad naar zijn mond was! Izak was van mening dat het uur van zijn sterven wel eens spoedig kon slaan en wilde daarom zijn oudste zoon zegenen.

Izak handelde daarin verkeerd. Hij

liet zich door eigen voorkeur en wil leiden en ging hierin een eigen weg zonder God te vragen! Vervolgens echter handelde moeder Rebekka net zo verkeerd, door het heft in eigen handen te nemen en Jakob te pressen zich als Ezau voor te doen. Tot haar in het bijzonder was de belofte uitgesproken dat de meerdere, de oudste van haar tweeling, de mindere, Jakob dus, dienen zou. Zij kon niet wachten. Net zo min als Jakob voorheen, toen die zijn oudere broer zijn eerstgeboorte wilde ontfutselen. Daar was Jakob niets mee opgeschoten en zo zou Rebekka door haar eigenmachtig optreden alleen maar narigheid en verwarring en onvrede stichten. O, wat lopen we de Heere toch gauw en gemakkelijk voor de voeten. Hoe moeilijk valt het een mens te wachten, te wachten op de vervulling van al hetgeen de Heere gesproken heeft! Het bracht onvrede in Abrahams tent en nu in die van Izak!

Let op de woorden die Izak uitsprekt als Jakob voor zijn bed neerknielt. Hij denkt dat het Ezau is en spreekt dan "dat de zonen van uw moeder zich voor u nederbuigen". Dit is pure willekeur van een man van wie we in Genesis 25 vers 28 lezen dat hij Ezau lief had, omdat het wildbraad naar zijn mond was. Vreemd ook was die voorkeur voor Ezau, daar die toch geen enkel teken van Godsvreze vertoonde, in tegenstelling tot Jakob. God vroeg Izak echter niet om zijn zoon Ezau te haten, maar wel om Jakob als de door God uitverkorene te erkennen, en dat deed hij niet!

We weten hoe deze droevige geschiedenis afloopt. Het bedrog komt uit. Dat is altijd zo. Al is de leugen nog zo snel, de waarheid

achterhaalt hem wel! En Ezau loopt met moordplannen rond. De situatie is moeilijker geworden dan voorheen! Voor alle partijen. Maar hoe kunnen wij dan in het Nieuwe Testament lezen dat Izak door het geloof Jakob en Ezau gezegend heeft? Wel, dat leert ons het vervolg van de geschiedenis. Jakob moet weg uit de omgeving van Ezau. Moeder Rebekka stuurt hem naar haar familie in Haran. En dan lezen wij dat Izak Jakob tot zich roept. Lees daar niet over heen. Genesis 28 vers 1 zegt: "En Izak riep Jakob". Er is ondertussen met Izak wat gebeurd. Hij is tot bezinning gekomen. Hij is een eigen weg gegaan. Hij heeft niet gekozen voor de man door God verkozen. Jakob is nu voor hem de man die krachtens Gods wil de grootste zal zijn. En dan vindt plaats waar de apostel op doelt in Hebreë 12. Dan gaat hij Jakob zegenen door het geloof!

Dat wordt duidelijk als we de eerste verzen van Genesis 28 lezen. Daar wordt niet zozeer over afscheid nemen gesproken, maar daar gaat Izak zijn zoon Jakob zegenen "aangaande toekomstige dingen". Hoor de oude, tot zichzelf gekomen Izak spreken: "En God geve u de zegen van Abraham; aan u en uw zaad met u, opdat gij erfelijk bezit het land uwer vreemdelingschappen, hetwelk God aan Abraham gegeven heeft".

Wat is dat mooi! Jakob is de drager van de belofte. Welke belofte? Deze belofte: "En in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden", Genesis 12:3. De belofte van het heil voor een verloren wereld. Het Messiaanse heil!

Door als aartsvader Izak zo van de eerste aartsvader, Abraham, tot Jakob te spreken, maakt Jakob tot

Let op de woorden die Izak uitsprekt als Jakob voor zijn bed neerknielt.

de derde aartsvader! Hier spreekt Izak in en door en uit het geloof. Door hetzelfde geloof dat door de Heere aan Abraham, en nu ook aan Izak, tot gerechtigheid rekende, Genesis 15 vers 6. Izak sprak van "toekomstige dingen". Niet meer zozeer van aardse zegeningen, maar van een door de Heere geopende heilstoekomst! Ook Izak heeft van verre de dag van Christus gezien, en de belofte omhelsd en geloofd.

Nu is Izak op zijn plaats, en Jakob ook, geloof dat maar. Hij ontvangt deze heerlijke zegen niet als iemand die daar recht op heeft, maar als iemand die deze heerlijke belofte zo diep heeft verzondigd! Zo gaat het nu altijd. Hier is Jakob klein en God alleen is groot! Ten slotte: als Hebreë 11 spreekt van Izaks zegen aan beide Jakob en Ezau, dan gaat het wat Ezau betreft ook om een welgemeende zegen die vader Izak na het bedrog

aan Ezau schenkt, maar hij zegt dan toch ook daarbij: "En gij zult uw broeder dienen", Genesis 27 vers 40. Ja, hij is echt op zijn plaats nu. Ook dan spreekt hij in het geloof. En zo zijn de woorden van Hebreë 11 ons hopelijk duidelijk geworden!

K. Hoefnagel

Hier is Jakob klein en God alleen is groot!

Sprekend verleden

Theodorus van der Groe. De bekering (11)

Zondaren die lang en vruchteloos tot bekering zijn opgeroepen, worden door de Heere aan het oordeel van de verharding en de verlating overgegeven. De Heere laat hen dan voortgaan in hun blindheid en verstoktheid. Psalm 81 getuigt ervan. We lezen in de verzen 12 en 13 'Maar Mijn volk heeft Mijn stem niet gehoord, en Israël heeft Mijner niet gewild. Dies heb Ik hen overgegeven in het goeddunken huns harten, dat zij wandelden in hun raadslagen.' We lezen in Matth. 13:13-15 over dit oordeel van verharding en geestelijke blindheid.

Oordeel van verharding

Dit oordeel van verharding was door de profeet Jesaja al voorgezegd: Jesaja 6: 9 en 10. Jesaja profeteerde dat in de dagen van de Messias dit oordeel van geestelijke verstoktheid, verharding, doofheid en blindheid over het Joodse volk in Gods rechtvaardige toorn gebracht zou worden. Moed- en vrijwillig zou het Joodse volk zich dit oordeel op de hals halen. We lezen in Matth. 13:15 'Want het hart dezes volks is dik geworden, en zij hebben met de oren zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien, en met de oren horen, en met

het hart verstaan, en zich bekeren, en Ik hen geneze.' Er is sprake van hart, oren en ogen. Het hart is de geest of de ziel van de mens die bestaat uit verstand en wil. Het hart kan door genade de dingen des Geestes op de juiste wijze verstaan. De oren hebben betrekking op de aandacht van de ziel om goddelijke en geestelijke zaken te horen, te kennen en te begrijpen. De ogen hebben betrekking op het beschouwen en overwegen van geestelijke en goddelijke zaken. De Heere geeft wat nodig is om te horen, te beschouwen en te verstaan. Oren, ogen en hart zijn verdorven door de zonde. Daarom is het werk van de Heilige Geest nodig om op de juiste wijze te kunnen horen, beschouwen en verstaan. Het hart van het Joodse volk was dik geworden. Letterlijk staat er dat het hart vet geworden was. Vet belemmert het goed functioneren van het hart. Dit geldt lichamelijk en geestelijk. Van der Groe schrijft: "Zie, zo betekent het dik of vet worden van het hart niets anders als een zware, ja algehele verdoving, afstomping en verduistering van het verstand, en een verharding, verstoktheid en onbuigzaamheid van de wil; en dus een zeer droevige en jammerlijke verderving van de ganse ziel of het gemoed van de mens."

Het vet betekent geestelijke onkunde en duisternis. Er wordt niets begrepen van God en geestelijke dingen. Het kan terecht gezegd worden dat het hart van nature al dik of vet is, maar bij het Joodse volk is deze situatie al erger geworden door geen acht te geven op het spreken van God, door boosheid en zondigheid. Een lichamelijke ziekte wordt erger als er geen medicijnen of behandelingen worden aangewend. Zo is het ook in het geestelijke met het verdorven verstand. Hoe langer dit verstand zich voedt met de zonde, hoe erger de situatie wordt. Dam wordt het verstand hoe langer hoe dikker, stomper en ongevoeliger. Niet anders is het met de wil. Als God de zondaar aan zichzelf overgeeft wordt de wil hoe langer hoe dikker, stijver, verstokter en onbuigzamer.

Toepassing

Het is gevaarlijk langdurig te zondigen. Het is gevaarlijk moedwillig roepstemmen naast je neer te leggen. Op die manier was het Joodse volk verhard. Het hart was dik en vet geworden. Van der Groe schrijft dat de Heere in Zijn verborgen raad en oordeel toelaat dat het hart van zondaren dik en vet wordt. Zo komt het tot een ongeneeslijke onbuigzaamheid en

Het hart is de geest of de ziel van de mens die bestaat uit verstand en wil.

Een
 lichamelijke
 ziekte wordt
 erger als
 er geen
 medicijnen of
 behandelingen
 worden
 aangewend.
 Zo is het
 ook in het
 geestelijke met
 het verdorven
 verstand.

onbekeerlijkheid die een zekere voorbode is van de eindeloze ramzaligheid van de zondaren en een eeuwig verderf. Velen zijn er op die manier al verloren gegaan en velen zullen er op deze wijze nog verloren gegaan. Je kunt weten of het hart dik en vet is geworden. Het blijkt hieruit: als een mens niettegenstaande alle aangewende middelen tot bekering niet verbeterd wordt. Het verstand neemt niet toe in geestelijke wijsheid en kennis, maar blijft duister. De wil blijft ongevoelig, onbuigzaam en hard. Er is sprake van verharding van het hart. Er is geen ijver. Men is lui en traag. Een geest van diepe slaap heeft het gemoed bevangen. Men leeft rustig, onverschillig en onbekommerd voort. Men vindt zijn vermaak in de zonde en in de wereld. Als dit alles lange tijd duurt is dit een kenmerk van een dik en vet hart. Van der Groe schrijft dat dit alles aanwezig is in zijn eigen gemeente. Er is weinig vrucht te zien. We geven een citaat: "En waarlijk, waar hoort men hier toch eens van wezenlijke overtuiging en bekering onder de mensen? Waar worden er hier onder ons eens mensen aan zichzelf ontdekt? Waar vindt en hoort men hier een heilig treuren en wenen onder het volk over de zonden: een verlegen uitzien, een rusteloos zoeken naar zaligheid en behoudenis bij God in Christus? Wordt hier op de fluit van het liefelijk zielzaligend Evangelie gespeeld, - waar wordt er van geestelijke vrolijkheid en blijdschap in de Heere, onder ons gedanst en opgesprongen? Worden hier droevige klaagliederen gezongen over des mensen ellende en rampzaligheid door de zonde, en de algemeen droevige onbekeerdheid des volks. O, waar wordt er hier geweend en recht belang in genomen? Blijft niet meestal het volk in valse gerustheid, in zorgeloosheid en onbekommerdheid voortleven, en dat of onder een schadelijk verzuim van de aangewendwordende middelen der genade, waaraan zich velen schuldig maken, of onder een sleurachtig en uiterlijk waarnemen van dezelve! En overmits de toestand van deze gemeente reeds een langdurige

tijd alzo geweest is, zo is zulks een klaar teken, dat waarlijk ook het hart van dit ons volk reeds is vet en dik geworden." Door langdurig zondigen, zorgeloos zijn en door aardsgezindheid is het hart dik en vet geworden. De prediking laat op het verstand geen indrukken meer na. De wil buigt niet onder God. Stil en gerust leeft men voort buiten God in de zonde. In Zijn rechtvaardige toorn over dit alles zou de Heere Zijn Geest kunnen wegnemen en Zijn hand kunnen aftrekken. Dan zou er geen mogelijkheid van bekering en genezing meer zijn. Als het hart vet en verstokt blijft kan dit oordeel niet uitblijven. Van der Groe roept op acht te slaan op de roepstemmen en vermaningen die de Heere laat uitgaan. Hij roept op tot ontwaken in het belang van de eeuwige behoudenis van de ziel. "Geloof en beken toch uw hardnekkigheid, zorgeloosheid en onbekeerlijkheid! Belijd het toch eens voor God en mensen, en verbergt het niet langer, maar roept uit, dat gij tot op deze dag zijt geweest, en nog zijt, een onbesnedene van oren en van hart, die de Heilige Geest altoos hebt weerstaan, gelijk uw vaderen, alzo ook gij! Laat u dit toch eens worden tot een zware schuld, die u met schrik ver-

vult." Van der Groe roept op tot belijden van gerustheid en zonde. "O, laat u door Gods Woord en Geest, door Zijn licht en genade, in en door Christus, toch van deze uw snoodheid en gruwelijkheid overtuigen! Eer de eeuwige slaap en de tweede dood u als een schuldeiser zullen komen overvallen! Neemt toch een waarachtig belang in uw jammerlijke rampzaligheid en in uw eeuwige behoudenis, in en bij de grote en enige Zaligmaker, Christus Jezus! Wendt en begeeft u tot Hem. Roept tot Hem en houdt aan in vurige smekingen en gebeden, om toch recht door Zijn Geest aan uzelf ontdekt en onder Zijn vleugelen genezen te mogen worden. Wacht er toch niet langer mee, mijn vrienden, want met al uw gedurig uitstellen zal er nooit iets van komen, maar uw harten zullen dagelijks dikker en vetter worden, en eindelijk in blindheid en verstoktheid zodanig toegroeien, dat God Zijn hand van u aftrekkende, er in eeuwigheid geen helpen of genezen meer aan zijn zal! De Heere God drukke onze vermaningen en het gewicht van de zaken met kracht, als het Hem behaagt, op ons aller zielen! - Amen!"

A. van Heteren

Boekbesprekingen

Arthur Hildersham, De genezing van zondezieke zondaren, gebonden, 176 blz., € 14,95 een uitgave van Robbers Reprints, Scherpenzeel, ISBN 978-90-815251-14.

Het keurig uitgevoerde boekje bevat twee godvruchtige meditaties. Voorin treffen we een korte levensschets aan van Arthur Hildersham. Daaruit blijkt dat Hildersham (1563-1631) een bewogen leven heeft gehad. Ruim 20 jaar van zijn 43-jarige ambtsperiode heeft hij niet in zijn eigen gemeente in de provincie Leicester, Engeland, kunnen arbeiden. In 1669 verscheen dit boek in de Nederlandse taal. Daniel van Laren, predikant te Arnhem, was de vertaler. Het is een goede zaak dat dit boekje in de huidige

spelling opnieuw is uitgegeven door Joh. A. Bunt te Rhenen. De eerste preek gaat over Lukas 5:31 en 32 "Van de gevoeligheid der zonden, en hoe nodig deze is om tot de genade Gods in Christus te komen." De tweede meditatie gaat over Johannes 6:35 "Van het Brood des levens of een genoegzaam geneesmiddel tegen de ellende." Veel behartenswaardige dingen zouden te noemen zijn. We willen volstaan met het volgende: In deze tweede meditatie wordt er de nadruk op gelegd dat geloven het aannemen van Christus is in alle ambten. Het kan niet zo zijn dat Hij alleen wordt aangenomen als Hogepriester tot verzoening van de zonde en schuld, Hij is ook Profeet en Koning om de weg te

wijzen onder alle omstandigheden en over hart en leven te regeren. We lezen op blz. 107 en 108 "En dit maakt een onderscheid tussen een oprecht en een vals geloof, en de oorzaak dat zoveel mensen zich hierin vergrijpen. Zij nemen en grijpen Christus aan in één ambt alleen, bijvoorbeeld om hen te zijn tot een Priester, maar zij nemen en grijpen Hem niet aan in al Zijn ambten tegelijk, om ook te zijn hun Koning en Profeet, om van Hem ook geleerd en geregeerd te worden. Daar nochtans God deze dingen tezamen gevoegd heeft en ze van geen mens mogen gescheiden worden.....Wij moeten ons dan aan Christus overgeven als onze Koning, om ons door Zijn wetten te laten regeren; als onze Profeet, om ons door Zijn leringen te laten onderwijzen; en als onze Priester, om door Hem, door Zijn offerande en voorbidding, met God verzoend, en verder door Hem bekwaam gemaakt te worden om Hem in alle aangename plichten te dienen."

Ds. H. Polinder, David Man naar Gods hart, paperback, 126 blz., € 9,90. Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-332-2425-9. Dit boekje is uitgegeven in samenwerking met het Landelijk Contact Jeugdwerk (LCJ). Het is het eerste deeltje in de serie 'in de branding' onder redactie van Kees van Vianen. Het hart van God is vol van ontferming. Die ontferming heeft David ervaren in zijn leven. In dit boekje kon uiteraard niet alles behandeld worden uit het leven van David. Er is daarom een keus gemaakt. Het boekje telt 22 hoofdstukken. Aan het slot van elk hoofdstukje staan gespreksvragen. Het boekje is bedoeld voor jongeren vanaf ongeveer 18 jaar. Om een indruk te geven van het boekje geef ik iets weer dat ik las op blz. 91. Het gaat over het overspel van David met Bathseba. Terecht worden er dan lijnen getrokken naar onze tijd: "Er is een les te trekken uit dit gedeelte van Davids leven. De duivel maakt vaak gebruik van vrije tijd om je tot zonde te verleiden. De uren dat je niet hoeft te werken of studeren, vakantiedagen, gebruikt de duivel

vaak om je te verleiden. Je surft op internet. Je zoekt geen website vanwege je werk of studie. Het is wel aardig om even wat rond te kijken. Je komt van de ene site op de andere en wat je bedoeling niet was, gebeurt. Je ogen worden getrokken naar beelden die je zondige begeerten opwekken, die zondige verlangens naar boven halen. Natuurlijk is vrije tijd een zegen. Je hebt het nodig om je te ontspannen. Maar hoe ga je ermee om? De apostel Johannes noemt de begeerlijkheid van het vlees en de begeerlijkheid van de ogen in één adem...Blijf uit de gevarenzone." Een goede zaak dat zulke boekjes geschreven worden voor onze jongeren. Het zal zijn weg onder hen wel weten te vinden.

Thomas Brooks, gouden appels in zilveren gebeelde schalen, De voortreffelijkheid van een vroegtijdige bekering, gebonden, 210 blz., € 17,95, Uitgave van Robbers Reprints, Scherpenzeel, ISBN 978-90-815251-0-7. Thomas Brooks leefde van 1608-1680. De auteur was predikant in Londen. Het boek is in het Nederlands vertaald in 1771, is later in reprint verschenen en is nu in de hedendaagse taal overgezet door Joh. A. Bunt te Rhenen. De eerste zeven hoofdstukken van dit boekje zijn speciaal geschreven voor jeugdige lezers. Het laatste hoofdstuk en de twee gedichten op het eind mede en vooral voor de ouderen en de stokouden. In dit boek wordt terecht aangedrongen op het zoeken naar de Heere als we jong zijn. Veel dingen troffen ons onder het lezen. Zo lezen we op blz. 49 "Ach! Jonge mensen, hebt gij geen grote oorzaak om u bijtijds voor te bereiden, want: de dood is schielijk in haar naderen, niets is zekerder dan de dood en niets onzekerder dan de tijd wanneer hij komt. Daarom: ken de Heere bijtijds, kleef de Heere aan en maak met Hem bijtijds vrede, opdat u nooit zou moeten zeggen, gelijk als Caesar Borgias zei: 'toen ik leefde, voorzag ik voor alle dingen, uitgenomen voor de dood; nu moet ik sterven, en ben onvoorzien om te sterven.'" We besluiten met een citaat van blz. 152 "Ach! Jongelingen en jongedochters,

stel u het alziende oog van God gedurig voor en laat u dat meer afschrikken dan de tegenwoordigheid van de hele wereld. Denk eraan dat u niet door mensen, maar door God naar uw doen en laten zult geoordeeld worden." Jong en oud, neem en lees.

Ds. L. Terlouw, Als thuisblijven moeilijk wordt, paperback, 96 blz., € 7,95. Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-336-30576.

De ondertitel luidt: 'Gedachten over zorgen bij het ouder worden'. Ds. L. Terlouw is predikant van de gereformeerde gemeente te Barendrecht. Jarenlang was hij als geestelijk verzorger verbonden aan Verpleeghuis Salem. Hij schrijft dan ook met kennis van zaken. bij het ouder worden gaat de gezondheid vaak achteruit. Niet alleen lichamelijk is er vaak sprake van achteruitgang, maar ook wat het denkvermogen betreft. Dat kan veel vragen oproepen. Welke taak ligt er voor de kinderen als ze hiermee te maken krijgen? Welke taak kan de kerkelijke gemeente vervullen onder zulke omstandigheden? Over de taak van de kerk lezen we op blz. 59 "Vanuit de kerk is het bezoekwerk door de vrouwenverenigingen of jeugdverenigingen zelfs dringend gewenst in deze verkillende maatschappij. Ook contactmiddagen zijn een middel om ouderen binnen de kerk elkaar met een zekere regelmaat te laten ontmoeten. Het is zo nodig om een vertrouwensband te scheppen. Trouw bezoek door steeds dezelfde mensen uit de kerk kan daarbij een belangrijke rol spelen. Aandacht vanuit de kerkenraad is zonder meer noodzakelijk rond het wegvallen van familieleden. Gods Woord gebiedt om regelmatig pastorale aandacht te schenken aan weduwen en weduwnaars. De apostel Jacobus schrijft in zijn zendbrief dat de zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de vader is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking (Jak.1:27a). Het luisteren naar de verhalen van ouderen waarin zij aangeven hoe zij verkeren onder die 'verdrukking' oftewel de zorgen en moeiten, biedt vaak onverwachte mogelijkheden om

Gods Woord te laten spreken. Het is een voorrecht als in de eenzaamheid Gods genade tot troost is en als daar ook van gesproken mag worden. Genade getuigt van 'eenzaam, maar met God gemeenzaam' Toch kan ook na ontvangen genade de eenzaamheid drukken, zeker wanneer ervaren wordt Dat de Heere de oren voor het gebed sluit wanneer er tot Hem geroepen of geschreeuwd wordt (zie Klaagl 3:8). Het kan heel moeilijk zijn contact te leggen en te onderhouden met ouderen die dementeren. Leerzaam is wat de auteur schreef over drie fasen die kunnen optreden bij het dementeren. We lezen daarover in de hoofdstukjes 15, 16 en 17. Eerst is er een periode van het bedreigde ik, dan het verdwaalde ik, en tenslotte het verzonken ik. Het boekje dat nu verschenen is biedt met behulp van Bijbelse gegevens en praktische voorbeelden een handreiking voor zulke situaties. Veel mensen krijgen te maken met de problematiek die in dit boekje wordt behandeld. Dan is het een goede zaak kennis te nemen van de inhoud van dit boekje.

Persbericht

Hulpverleningszondag

Op 5 februari 2012 staat de jaarlijkse hulpverleningszondag gepland: één dag in het jaar die in onze kerken sinds de watersnoodramp van februari 1953 in het teken staat van hulp aan de naaste in nood. Dit jaar is het thema 'Eerlijk is eerlijk'. Deputaten diaconaat hebben zich er weer voor ingezet dat preek, collecte en voorbede ondersteund kunnen worden met informatief materiaal voor de gemeenteleden, incl. de kinderen! Heeft u, of heb jij vragen: stel deze aan de diaconie (aan wie in december het materiaal is toegestuurd) of kijk op www.cgk.nl - diaconaat: alle materialen zijn hier beschikbaar!

NOORDWIJK aan ZEE

T.h. onze gezell.

Recr. Bungalow

vrijstaand met grote tuin, op loopafst van Zee
tel. 0252 / 412057 - 0624 843745

*Rust en ontspanning in de prachtige
Vulkaaneifel!*

(dichtbij Friedensstimme-gemeente)

Ruime appartementen te huur.

Int.: 0049-6594258990 en www.huizesolagratia.nl

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Sumatrastraat 11 2405 EM Alphen aan den Rijn (0172) 233338
info@vanstaverenbegrafenisverzorging.nl
www.vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

ZANGAVOND IN DE BOVENKERK KAMPEN

Even als voorgaande jaren willen wij, de rond de jaarlijkse biddag, **D.V. vrijdagavond 10 februari 2012** een Psalmzangavond organiseren in de bovenkerk te Kampen.
De opbrengst van deze avond zal geheel ten goede komen voor het werk van de stichting Adullam

Op deze avond zullen niet-ritmische Psalmen met **bovenstem** op gedragen wijze gezongen worden.
De bovenstem zal gezongen worden door de Elspeetse bovenstemgroep.
De orgelbegeleiding van de samenzang vindt plaats door Pieter Heykoop.

De collecte die deze avond gehouden zal worden, is dankzij sponsorbijdragen **geheel** bestemd voor de stichting Adullam.
Wij hopen samen met u te zingen rond de biddag.

U kunt het werk van stichting Adullam ook steunen door een bijdrage over te maken op rekeningnummer **33.75.04.059** ten name van Stichting Steun Adullam, onder vermelding: Urk zingt in Kampen.

Wij rekenen op uw komst

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl ING 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 15,00 per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 14 dollar per jaar. Advertenties € 0,37 (ex. BTW) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646